

Prečišćeni tekst Pravilnika o mjerama zaštite od rizika izloženosti eksplozivnoj atmosferi obuhvata sljedeće propise:

1. Pravilnik o mjerama zaštite od rizika izloženosti eksplozivnoj atmosferi ("Službeni list Crne Gore", br. 027/17 od 24.04.2017),
2. Ispravka Pravilnika o mjerama zaštite od rizika izloženosti eksplozivnoj atmosferi ("Službeni list Crne Gore", br. 031/17 od 12.05.2017), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

PRAVILNIK

O MJERAMA ZAŠTITE OD RIZIKA IZLOŽENOSTI EKSPLOZIVNOJ ATMOSFERI

("Službeni list Crne Gore", br. 027/17 od 24.04.2017, 031/17 od 12.05.2017)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se minimalni zahtjevi koje poslodavac treba da ispuni u obezbjeđivanju mjera zaštite i zdravlja na radu, radi otklanjanja ili smanjenja rizika od nastanka povreda na radnim mjestima na kojima se obavljaju poslovi pri kojima su zaposleni izloženi ili mogu biti izloženi riziku od eksplozivne atmosfere, uključujući i poslove na kojima se pri radu koriste transportna sredstva koja su namijenjena za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama.

Član 2

Odredbe ovog pravilnika ne primjenjuju se na:

- prostorije koje se direktno koriste za i u fazi zdravstvenog tretmana pacijenata;
- korišćenje aparata na gas, ako je njihova upotreba uređena u skladu sa posebnim propisima;
- proizvodnju, korišćenje, skladištenje i prevoz eksploziva ili hemijski nestabilnih materija i rukovanje sa njima;
- rudarsku djelatnost; i
- korišćenje transportnih sredstava na kopnu, moru ili vazduhu, koje je uređeno potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava.

Član 3

Eksplozivna atmosfera podrazumijeva smješu materija u obliku gasova, para, magle ili prašine sa vazduhom u atmosferskim uslovima u kojima se, nakon što je došlo do paljenja, sagorijevanje proširuje na cijelu smješu koja nije sagorjela.

Član 4

Poslodavac treba da izradi i sprovodi plan mjera zaštite i zdravlja na radu, u skladu sa prirodom poslova koji se obavljaju, prema redosljedu prioriteta, u skladu sa sljedećim načelima:

- sprječavanje nastanka eksplozivnih atmosfera;
- sprječavanje paljenja eksplozivnih atmosfera; i
- ublažavanje negativnih efekata eksplozije.

Član 5

Poslodavac treba da klasifikuje zone u kojima mogu da nastanu eksplozivne atmosfere.

Klasifikacija zona iz stava 1 ovog člana data je u Prilogu broj 1.

Član 6

U zonama iz člana 5 ovog pravilnika poslodavac treba da obezbijedi ispunjenost minimalnih zahtjeva za poboljšanje zaštite i zdravlja zaposlenih koji mogu biti izloženi eksplozivnoj atmosferi.

Zahtjevi iz stava 1 ovog člana dati su u Prilogu broj 2.

Član 7

Na ulazu u zone u kojima mogu da nastanu eksplozivne atmosfere u obimu koji može da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih, poslodavac treba da postavi odgovarajući znak upozorenja.

Znak upozorenja iz stava 1 ovog člana dat je u Prilogu broj 3.

Član 8

Prilozi iz čl. 5, 6 i 7 ovog pravilnika čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

- U ovaj pravilnik prenesena je Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 1999/92/ES od 16. decembra 1999. godine o minimalnim zahtjevima za poboljšanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika potencijalno izloženih riziku od eksplozivnih atmosfera.

Prilog broj 1

KLASIFIKACIJA ZONA U KOJIMA MOGU DA NASTANU EKSPLOZIVNE ATMOSFERE

Zapaljive i/ili gorive materije su materije koje mogu da prouzrokuju nastanak eksplozivne atmosfere, osim ako ispitivanje njihovih svojstava ne dokaže da u smješi sa vazduhom ne mogu prouzrokovati nezavisno širenje eksplozije.

Klasifikacija opasnih zona:

Zona 0 - zona u kojoj se eksplozivna atmosfera sastavljena kao smješa zapaljivih materija u obliku gasa, pare ili magle sa vazduhom pojavljuje stalno ili duže vrijeme ili je često prisutna.

Zona 1 - zona u kojoj se povremeno, za vrijeme normalnog rada, može stvoriti eksplozivna atmosfera, kao smješa zapaljive materije u obliku gasa, pare ili magle sa vazduhom.

Zona 2 - zona u kojoj se ne očekuje da će se eksplozivna atmosfera kao mješavina zapaljive materije u obliku gasa, pare ili magle sa vazduhom pojaviti, a ako se pojavi traje kratko vrijeme.

Zona 20 - zona u kojoj se eksplozivna atmosfera u obliku oblaka zapaljive prašine u vazduhu pojavljuje stalno ili duže vrijeme ili je često prisutna.

Zona 21 - zona u kojoj se eksplozivna atmosfera u obliku oblaka zapaljive prašine u vazduhu može povremeno pojaviti, u normalnim uslovima rada.

Zona 22 - zona u kojoj se eksplozivna atmosfera u obliku oblaka zapaljive prašine u vazduhu ne pojavljuje u normalnim uslovima rada ali ako se pojavi traje samo kratko vrijeme.

Napomene:

1. Slojeve, naslage i gomile zapaljive prašine treba uzeti u obzir kao svaki drugi uzrok koji dovodi do stvaranja eksplozivne atmosfere.
2. Pod normalnim radom podrazumijeva se korišćenje sredstava za rad u skladu sa projektovanim radnim parametrima.

Prilog broj 2

MINIMALNI ZAHTJEVI ZA POBOLJŠANJE ZAŠTITE I ZDRAVLJA ZAPOSLENIH KOJI MOGU BITI IZLOŽENI EKSPLOZIVNOJ ATMOSFERI

1. MJERE PROTIVEKSPLOZIVNE ZAŠTITE

- 1.1. Svako ispuštanje i/ili namjerno ili nenamjerno oslobađanje zapaljivih gasova, pare, magle ili zapaljive prašine, koja može da prouzrokuje opasnost od eksplozije, treba na bezbjedan način izvesti do bezbjednog mjesta.
Ukoliko zapaljive gasove, pare, magle ili zapaljive prašine nije moguće na bezbjedan način izvesti do bezbjednog mjesta, moraju se bezbjedno zatvoriti i na taj način spriječiti njihovo širenje ili se moraju na neki drugi način učiniti bezopasnim.
- 1.2. Kada eksplozivna atmosfera sadrži više vrsta zapaljivih i/ili gorivih plinova, para, magle ili prašine, mjere zaštite se moraju postaviti prema najvećem mogućem riziku.
- 1.3. Kod izbjegavanja opasnosti od zapaljenja treba da se uzme u obzir elektrostatičko pražnjenje, gdje zaposleni ili sredstva za rad djeluju kao nosač ili proizvođač elektriciteta.
- 1.4. Postrojenja, oprema, zaštitni sistemi i svi pripadajući povezani uređaji mogu se upotrebljavati samo ako u elaboratu protiveksplozivne zaštite stoji da se mogu upotrebljavati na bezbjedan način u eksplozivnoj atmosferi. To podjednako važi za sredstva za rad i pripadajuće povezane uređaje koji se ne smatraju opremom ili zaštitnim sistemima u smislu propisa kojima se uređuje oprema i zaštitni sistemi namijenjeni za upotrebu u eksplozivnim

atmosferama, ako njihovo uključenje u postrojenje može da prouzrokuje opasnost od zapaljenja. U ovom slučaju treba preduzeti potrebne mjere da se izbjegne moguća zamjena između spojnih naprava.

2. IZBOR OPREME I ZAŠTITNIH SISTEMA

Svu opremu i zaštitne sisteme, u zonama u kojima mogu da nastanu eksplozivne atmosfere, treba izabrati u skladu sa propisima kojima se uređuje oprema i zaštitni sistemi namijenjeni za upotrebu u eksplozivnim atmosferama.

U navedenim zonama treba da se upotrebljava odgovarajuća kategorija opreme za gas, paru, maglu i/ili prašinu, i to:

- u zoni 0 ili zoni 20: oprema kategorije 1;
- u zoni 1 ili zoni 21: oprema kategorije 1 ili kategorije 2; i
- u zoni 2 ili zoni 22: oprema kategorije 1 ili kategorije 2 ili kategorije 3.

Prilog broj 3

ZNAK UPOZORENJA ZA ZONE U KOJIMA SE MOŽE POJAVITI EKSPLOZIVNA ATMOSFERA

Znak upozorenja za zone u kojima se može pojaviti eksplozivna atmosfera je:

Napomene:

- oblik: trougao;
- crna slova na žutoj podlozi, crna ivica (žuta boja mora zauzimati najmanje 50% površine znaka).